

STATSMINISTERENS TALE VED MIDDAGEN GITT AV STATSMINISTER
GONZALEZ UNDER DET OFFISIELLE BESØK I SPANIA 27. - 28. JUNI
1990

Herr Statsminister, kjære kollega,

Spania og Norge har en vesentlig ting felles: Vi er europeiske nasjoner. Og vi er i dag deltagere i en politisk prosess som skal skape nye og sterkere samarbeidsstrukturer i Europa - hele Europa. Derfor er det særdeles viktig og verdifullt at vi kan møtes på den måten vi nå gjør.

La meg derfor også få innlede, herr Statsminister, med å takke for Deres meget vennlige ord, og ganske særlig for den varme og vennlige velkomst vi er blitt gitt her i Madrid.

Det er en stor ære og glede for min kone, meg selv og for min delegasjon å være gjest i Deres vakre, solfylte land. Solen er i seg selv en viktig attraksjon for oss nordboere. Men vi har allerede kunnet glede oss over også å få se noe av kulturnasjonen Spania. Det er ikke vanskelig å forstå hvorfor Madrid er utpekt til Europas kulturhovedstad for 1992.

* * *

Spanias fredelige utvikling fra diktatur og isolasjon til et moderne demokrati integrert i Europa, er blant de mest

bemerkelsesverdige politiske begivenheter i vår verdensdel de siste 10-15 år. Alle Spanias demokratiske krefter har ære av det som her er gjennomført. I denne utvikling har De, herr Statsminister, spilt en fremtredende rolle. I snart et 10-år har De sittet med regjeringsansvaret. De har vært med på å prege utformingen av Spanias demokratiske institusjoner. Under Deres lederskap har Spania skaffet seg en meget sterk internasjonal posisjon. Landet har også utviklet seg til en betydelig industrinasjon med en større økonomisk vekst enn i noe annet vestlig land.

Utenfor Spanias grenser er De kjent som europereen, den som førte Spania inn i Europa. De står som en av de sterkeste politiske krefter i den vest-europeiske integrasjonsprosess.

Jeg vil derfor få lov til å uttrykke min store respekt for den måten De har ledet Spania på i disse viktige år i landets historie.

* * *

Spania og Norge ligger i hver sin utkant av Europa. Men ingen av oss vil akseptere å bli kalt utkant-nasjoner: Begge er vi dypt forankret i vår felles europeiske kultur. Geografisk avstand har nok gjort sitt til at båndene ikke alltid har vært like lette å se. Men de finnes.

I middelalderen var to geografiske motpoler som Santiago del

Compostella i sør og Nidaros eller Trondheim i nord begge religiøse sentra som på egenartet vis var bundet sammen av pilegrimenes vandringer. Vandringene gikk begge veier, over hele vårt kontinent.

La meg også nevne en spesiell historisk begivenhet som slår bro over den geografiske fjernhet mellom våre to land. Jeg tenker på den unge norske prinsessen Kristina som i år 1258 giftet seg med bror til den spanske kongen Alfonso X. Oppe i den lille byen Covarrubias, hvor prinsesse Kristina ligger begravet, finner det stadig sted arrangementer til minne om den norske prinsessen som ble spansk. Bare for et par uker siden gav norske musikere konsert i kirken i Covarrubias med velvillig hjelp fra byens myndigheter. Jeg synes det er morsomt at dette historiske minne i forholdet mellom våre to land holdes i hevd.

I dag er det hverken prinsesser eller pilegrimer som dominerer reisevirksomheten mellom våre to land. Men reises gjør det: Ca. 4-500.000 nordmenn - det vil si ca. hver 8. nordmann - besøker Spania hvert år som turister. Vi arbeider nå for å overbevise den spanske turist om at norske fjorder og fjell også er et attraktivt turistmål.

Tusener av mine landsmenn har dessuten valgt å slå seg ned i Spania. La meg på vegne både av disse og alle feriegjestene få takke for den gjestfrihet og varme de blir møtt med av det spanske folk.

* * *

Forbindelsene mellom våre to land er de aller beste. Det er et nært forhold mellom våre to kongehus. De politiske forbindelsene er styrket, bl.a. gjennom det besøk De, Herr Statsminister, avla i Norge i 1988, som første spanske regjeringssjefsbesøk i Norge overhodet. Våre lands utenriksministre har i dag personlig kontakt.

Samhandelen mellom våre to land har hatt en gledelig vekst. Den vil fortsette å vokse. Samtidig kan vi se en øket norsk interesse for å investere og starte industrisamarbeid i Spania. Dette kan bli et viktig satsningsområde for norske bedrifter i årene fremover.

* * *

Herr Statsminister, Europa gjennomlever en epoke av sjelden historisk dimensjon. Tilvante forestillinger om Europas politiske orden har forandret seg. Jeg har av politisk overbevisning ingen tro på revolusjon som middel til å løse politiske eller sosiale problemer. Men den fredelige revolusjon som nettopp har gått over Øst-Europa er en helt annen sak. Nesten uten blodsutgytelse har demokrati, menneskeverd og frihetstrang seiret over ufrihet, tvang og dogmatisme. Dette gir oss helt nye muligheter til å binde sammen hele Europa gjennom nye former for samarbeid, på

tvers av de gamle skillelinjer og uten de gamle, ødeleggende motsetninger. Denne utfordringen er det vi nå må møte.

Den økonomiske integrasjon i Europa skyter fart. Den interne utvikling i EF er en avgjørende drivkraft. Norge vil delta aktivt i denne integrasjonsprosessen, og vi er overbevist om at opprettelsen av et Europeisk Økonomisk Samarbeidsområde mellom EF og EFTA-landene vil utgjøre et vesentlig bidrag. For første gang ser vi nå også at de økonomiske integrasjonsbestrebelsene på en meningsfylt måte kan rekke ut over det gamle skillet mellom øst og vest. Dette gir vårt samarbeid på det økonomiske område et videre perspektiv og en politisk dimensjon vi må være oss bevisst.

En sterkere politisk integrasjon i EF tar også form. Dette er en utvikling jeg hilser velkommen. EF vil spille en sentral rolle i Europas nye arkitektur. Et sterkt integrert EF vil bidra til stabilitet i Europa. Og en sterk politisk dimensjon i EF-samarbeidet vil bidra til et mer demokratisk Europa. Samtidig representerer denne utviklingen en utfordring for Norge til å styrke vår politiske dialog med EF og EF-landene. Dette vil vi legge stor vekt på i tiden fremover.

NATO må også forbli et av våre viktigste instrumenter. Bare NATO kan så langt frem vi kan se gi oss den sikkerhet og stabilitet vi trenger. Bare gjennom NATO kan vi sikre at USA forblir knyttet til Europa som et avgjørende bidrag til

denne stabiliteten, militært og politisk. Men selvsagt må NATO's rolle og strategi tilpasses den nye virkelighet i Europa. Dette er oppgaver både Spania og Norge nå er sterkt engasjert i. Toppmøtet i London i neste uke vil bli en milepæl i denne sammenheng.

Konferansen om Sikkerhet og Samarbeid i Europa vil bli et viktig instrument i arbeidet med å utforme det nye Europa. Det er særlig viktig at Sovjetunionen og de øst-europeiske land trekkes inn i den europeiske integrasjonsprosessen.

Her må også nye områder trekkes inn. Miljøvern bør bli et av de mest sentrale. For forurensningene har Europa aldri vært delt. Politiske og fysiske stengsler hindret ikke forurensningen i å krysse grenser. Men de hindret effektive mottiltak. Nå har vi fått muligheter til å handle. Det haster med å utforme en regional miljøstrategi for vår verdensdel og med å etablere strengere regler for landenes adferd for dette området. Dette er kanskje den aller alvorligste utfordring vi står overfor.

Herr Statsminister, dette besøket har gitt oss en anledning til å styrke dialogen mellom Spania og Norge om alle disse spørsmål som begge land er dypt engasjert i. Den norske regjering ønsker å utvide forbindelsene med Spania, politisk, økonomisk og kulturelt. Det er min overbevisning at dette besøket vil gi oss et viktig bidrag nettopp i denne retning.

* * *

Med disse ord, herr Statsminister, vil jeg få lov til å
utbringe en skål for Deres Majesteter, Kongen og Dronningen
av Spania, for det spanske folks lykke og hell, og for Dem,
herr Statsminister, og for fru González og Deres familie.